

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری: ۷۵ دقیقه

نام آزمون: فنون دوازدهم تشریحی سری ۱

تاریخ آزمون:

۱ آرایه‌های «حس آمیزی، اسلوب معادله و حسن تعلیل» را در ابیات زیر بیابید.

الف) زهر چشم تو اگر تلخ کند کام همه	تلخی کم‌محلی از همه بیش است مرا
ب) اظهار عجز پیش ستمگر روا مدار	اشک کباب موجب طغیان آتش است
پ) فتاده نقد جوانی من ز من در راه	به قدّ خم‌شده در زیر پای از آن نگرم

۲ در کدام یک از ابیات زیر آرایه «اسلوب معادله» به کار رفته است؟ توضیح دهید.

الف) عشق چو آید برد هوش دل فرزانه را	دزد دانا می‌کشد اول چراغ خانه را
ب) چراغ رهگذریم اوفتاده در ره باد	که تا به سایه دستی کند حمایت ما

۳ در کدام یک از ابیات زیر «اسلوب معادله» به کار رفته است؟ توضیح دهید.

الف) هر که دل پیش دلبری دارد	ریش در دست دیگری دارد
ب) آسمان آسوده است از بی‌قراری‌های ما	گریه طفلان نمی‌سوزد دل گهواره را

۴ کدام اختیار شاعری وزنی در بیت زیر دیده می‌شود؟ شماره هجا را تعیین کنید.

«کیست که پیغام من به شهر شروان برد یک سخن از من بدان مرد سخندان برد»

۵ مضامین نثر دوره انقلاب اسلامی را نام ببرید.

۶ چگونه تمثیل و نماد در شعر دوره انقلاب راه یافت؟

۷ در نثر معاصر بسیاری از افعال ..... می‌شوند و ساختار نحوی جمله‌ها ..... است و کوتاهی جملات و فعل‌ها در کلام، ..... دیده می‌شود.

۸ شاعران دوره بازگشت در سطوح ادبی و فکری، کدام سبک‌ها را مورد توجه قرار دادند؟

۹ تقطیع مثال‌های زیر، به صورتی که بین کمانک نشان داده شده است، با کدام اختیارات شاعری مطابقت دارد؟

الف) دایره مینا	ب) مشتاقی و مهجوری	ج) ژرف‌اندیشی	د) حلّ مشکل
(---UU--)	(---UU--)	(----)	(----)

۱۰ بیت زیر را تقطیع هجایی کنید و اختیارات شاعری زبانی به کار رفته را مشخص کنید.

«هش‌دار که گر و سوسه عقل کنی گوش آدم‌صفت از روضه رضوان به در آیی»

۱۱ نشانه‌های هجایی وزن‌واژه‌های زیر را بنویسید.

الف) مفاعِلْ (ب) فاعلاتْ (پ) مستفعلْ (ت) مفاعیلْ (ث) فعولنْ (ج) مستف (چ) مفاعی (ح) فع

۱۲ پرسش‌های کوتاه پاسخ:

الف) نمونه‌ای از تخیلات سراینده‌گان پیشین را در اشعار کدام شاعر دوره بیداری می‌توان دید؟

ب) یکی از ضعف‌های تکنیکی در اغلب داستان‌های دوران مشروطه چیست؟

۱۳ با توجه به بیت زیر، به سؤال‌ها پاسخ دهید.

دل و کشورت جمع و معمور باد!
ز ملک‌ت پراکندگی دور باد!

الف) نوع «لف و نشر» بیت را تعیین کنید.

ب) «لف دوم» و «نشر اول» را بیابید و بنویسید.

۱۴) در کدام بیت اختیار «وزنی» به کار رفته است؟

- الف) به صد جان ارزد آن رغبت که جانان
 ب) سرو را مانی ولیکن سرو را رفتار نه
 ج) همه کارم ز خود کامی به بدنمی کشید آخر
 د) نماند آن رازی کز او سازند محفلها

۱۵) با توجه به ابیات زیر در کدام گزینه، آرایه‌ها به درستی به کار رفته است؟

- الف) مراعات نظیر - تلمیح - تشبیه
 ب) تلمیح - تشبیه
 ج) تلمیح - تشبیه - مراعات نظیر
 د) تلمیح - تشبیه - مراعات نظیر - تلمیح

۱۶) در بیت: «اگر سنت اوست نوآوری، / نگاهی هم از نو به سنت کنیم»:

الف) واژه «از نو» آرایه ..... پدید آورده است.

ب) دو معنای این واژه را با توجه به بیت بنویسید.

۱۷) با ذکر دلیل ثابت کنید در بیت زیر آرایه «متناقض‌نما» به کار رفته است.

الف) «می‌خورم جام غمی هر دم به شادی رخت
 ب) خرم آن کس کاو بدین غم شادمانی می‌کند»

۱۸) تقطیع بین کمانک، با کدام «اختیار زبانی» مطابقت دارد؟ درخت دوستی: ($U - - - U$)

۱۹) بیت زیر دارای دو وزن است، هر دو وزن آن را بنویسید.

الف) «لاف از سخن چو در توان زد
 ب) آن خشت بود که پُر توان زد»

۲۰) درست یا نادرست بودن عبارتهای زیر را مشخص کنید.

الف) بسیاری از نثرهای دوره بیداری به‌ویژه نثر داستانی به موضوع خرافات می‌پردازد.

ب) در سطح ادبی نثر دوره بیداری، صنایع ادبی از نثر جدا می‌شود و نثر در خدمت بیان و خواست و آمال مردم به شکلی پویا ظاهر می‌گردد.

پ) از بارزترین ویژگی‌های ادبیات دوره بیداری توجه به تعلیم و تربیت جدید بوده است.

پاسخنامه تشریحی

۱ الف) حس آمیزی در عبارت تلخی کم محلی (آمیختن حس چشایی با امر ذهنی)

(ب) اسلوب معادله: مصراع دوم مثالی محسوس است در تأیید مصراع اول

(پ) حسن تعلیل؛ معنی بیت: دلیل اینکه با قَدّ خم شده زیر پای خود را نگاه می‌کنم این است که گنج جوانی‌ام در راه افتاده و گم شده است و من پی آن می‌گردم.

۲ بیت الف) اسلوب معادله دارد:

وقتی عشق سراغ انسان فرزانه (دانا) برود اول عقل و هوش را از او می‌رباید؛ همان‌طور که وقتی دزد زیرک به خانه‌ای برود اول چراغ خانه را خاموش می‌کند.

مصراع دوم مثالی محسوس است برای تأیید مفهوم مصراع اول.

۳ در بیت «ب» شاعر مفهومی ذهنی (آسوده بودن آسمان) را در مصراع اول آورد و سپس در مصراع دوم معادل محسوس این مفهوم را بیان کرده است (دل گهواره از گریه کودکان

نمی‌سوزد).

۴ قلب:

کیست کِ پیید - U U - مفتعلن	غامِ من - U - فاعلن	بِ شهِ رِ شِرِ - U - U - مفاعِلن	وانِ بَ رَدِ - U - فاعلن
-----------------------------------	---------------------------	--	--------------------------------

یک سَخَ نَز - U U - مفتعلن	مَن بَ دان - U - فاعلن	مَر دِ سُ حَن - U U - مفتعلن	دانِ بَ رَدِ - U - فاعلن
----------------------------------	------------------------------	------------------------------------	--------------------------------

قلب در هجاهای ۸ و ۹ مصراع اول دیده می‌شود.

۵ بی توجهی به مادیات، دعوت به اخلاقیات، استکبارستیزی، مبارزه با بی‌عدالتی اجتماعی، استقبال از شهادت و فرهنگ ایثار و دفاع از وطن

۶ در سال‌های نخستین، شعر این دوره از تمثیل و نمادگرایی کمتر بهره گرفته است و شاعران به صراحت بیان روی آورده‌اند؛ اما به تدریج با الهام از فرهنگ اسلامی، تمثیل و نماد در ادبیات راه پیدا کرد.

۷ حذف - به هم ریخته - فراوان

۸ سبک‌های خراسانی و عراقی

۹ الف) تبدیل کوتاه به بلند: هجای ۴ (ب) تبدیل بلند به کوتاه: هجای ۳

ج) حذف همزه: هجای ۲ (د) تبدیل کوتاه به بلند: هجای ۲

۱۰

هش دارِ کِ UU - -	گر و سِ وِ سِ UU - -	یِ عِق لِ کِ UU - -	نی گوش --
آدم صَفِ UU - -	تَز رِ وِ ضِ یِ UU - -	رض وانِ بَ دِ UU - -	را بی --

اختیارات: حذف همزه در هجاهای ۵ و ۱۳ مصراع دوم

تبدیل کوتاه به بلند در هجای ۹ مصراع اول

۱۱ الف) UU - U (ب) U - U (پ) UU - - (ت) U - - (ث) U - - (ج) -- (چ) U - - (ح) -

۱۲

الف) میرزاده عشقی

ب) حضور راوی سوم شخص

۱۳

الف) مرتب

ب) لف دوم: کشور / نشر اول: جمع

۱۴

ماه را مانی ولیکن سرو را رفتار نه

ب) سرو را مانی ولیکن سرو را رفتار نه

۱۵ گزینه ج (تضمین - مراعات نظیر)

۱۶ الف) ایهام (ب) ۱- دوباره ۲- جدید

۱۷) با غم شادمانی کردن در کلام شاعر به شکل ادبی و هنرمندانه، تناقض دارد؛ زیرا نمی‌توان با غم شادمانی کرد و این غیرممکن است.

۱۸) بلند تلفظ کردن هجای کوتاه

۱۹) «لا فَرَسٌ خَنٌّ جُذْرَتٌ وان زَدَ / آن خِشَتِ بُودِ کِ پُرَتٌ وان زَدَ،

(۱) -- / U / - U - U / U -- / وزن: «مفعولُ مفاعِلنِ فَعولنِ»

(۲) -- / UU - - / U - U - - / وزن: «مستفعلُ فاعِلاتٌ فَع لُنْ»

۲۰

الف نادرست

ب درست

پ نادرست / توجه به مردم از بارزترین ویژگی‌های ادبیات دورهٔ بیداری است.